

ONTWERPBESLUIT COEPELDUYNEN

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Coepelduynen**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")
 - H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
 - H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*
 - H2170 Duinen met *Salix repens ssp. argentea* (*Salicion arenariae*)
 - H2190 Vochtige duinvalleien

Artikel 2

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 1, gaat tevens vergezeld van een nota van toelichting, welke deel uitmaakt van dit besluit.
2. De in artikel 1 bedoelde speciale beschermingszone is het Natura2000-gebied **Coepelduynen**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 3

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging West van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT. Terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende

provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>. Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de ter inzage legging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Coepelduynen bij de aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrictlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Coepelduynen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn. Het aangewezen gebied vormt het Natura2000-gebied Coepelduynen, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing onder de Habitatrictlijn kort toegelicht. In dit hoofdstuk wordt tevens melding gemaakt van de status van beschermd natuurmoment voor een deel van het Natura2000-gebied, welke bij dit besluit komt te vervallen. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZING HABITATRICTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Coepelduynen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als "Habitatrictlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Coepelduynen" en onder nummer NL1000030 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor één prioritair habitatype in de zin van artikel 1 van de Habitatrictlijn.

Dit Habitatrictlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura2000-gebied Coepelduynen (landelijk gebiedsnummer 96). Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt de status van de volgende natuurmonumenten¹ bij aanwijzing als speciale

¹ Beschermd en staatsnatuurmonumenten zijn in de periode 1968-98 aangewezen op grond van respectievelijk artikel 7 en 21 van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, nr. 572)

beschermingszone onder artikel 10a. In dergelijke gevallen heeft de instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument betrekking hadden, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 4).

Het beschermd natuurmonument Coepelduin is aangewezen op 23 juli 1992 (NBLF-92-7166, Stcrt. 1992, nr. 153).

Het staatsnatuurmonument Coepelduin is aangewezen op 23 juli 1992 (NBLF-92-7177, Stcrt. 1992, nr. 153)

Het Natura2000-gebied Coepelduynen ligt in de provincie Zuid-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeenten Katwijk en Noordwijk.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

De Coepelduynen omvatten de smalle strook kustduinen tussen Katwijk en Noordwijk. Het relatief kleine gebied heeft een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de kalkrijke jonge duinen. Er is geen duidelijke binnenduintrand aanwezig, waardoor de overgang naar het polderlandschap vrij abrupt is.

Delen zijn in het verleden door de mens beïnvloed en gebruikt voor het drogen van netten, het weiden van vee en als duinakkers. Hierdoor is een specifiek open duinlandschap ontstaan met een afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos waarin waardevolle flora en fauna voorkomt. Zo zijn er twee duinvalleien, Guytendel en Spijkerdel. Van 1890 tot 1965 werden deze duinpannen gebruikt als aardappelveld. Recent zijn hier natuurherstelmaatregelen getroffen door de valleien uit te graven tot op het grondwaterniveau.

Er komen op grote schaal goed ontwikkelde, kalkrijke duingraslanden voor die kenmerkend zijn voor het zeedorpenlandschap, met daarin veel zeldzame plantensoorten.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Coepelduynen behoort tot het Natura2000-landschap 'Duinen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Coepelduynen is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede voor zover van toepassing nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.¹

¹ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Het Natura2000-gebied Coepelduynen omvat de duinen tussen Katwijk aan Zee ten noorden van de Binnenwatering en het bungalowpark ten zuiden van Noordwijk aan Zee. De westgrens wordt gevormd door de voet van de duinen. In het oosten grenst dit Natura2000-gebied direct aan bebouwing, het bedrijventerrein Estec, het terrein van het psychiatrisch ziekenhuis Willem van de Bergh en aan landbouwgrond.

Het beschermde natuurmonument Coepelduin en het (voormalige) staatsnatuurmonument Coepelduin met een gezamenlijke omvang van 188 ha vallen in hun geheel binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Coepelduynen.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrictlijngebied valt.
- De zeewaartse begrenzing van het gebied is gelegd op de duinvoet van het buitenduyn (zie ook volgende paragraaf), zoals ook gold voor het natuurmonument.

Het Natura2000-gebied beslaat een oppervlakte van 188 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4).

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen Habitatrictlijngebied, Vogelrichtlijngebied en (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. **Gebouw**: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk**: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.2 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (“witte duinen”)

Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Door het zoveel mogelijk toestaan van verstuing over de gehele zeereep, in zoverre er geen conflicten ontstaan met de veiligheid van het achterliggende gebied, kan het habitatype witte duinen verbeterd worden in kwaliteit. Verstuing is mede van belang voor achtergelegen habitatype H2130 grijze duinen.

H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (“grijze duinen”)

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A).

Toelichting Dit is een van de weinige Natura2000- gebieden waar het subtype grijze duinen, *kalkrijk* (subtype A) nog over een grote oppervlakte in goed ontwikkelde vorm aanwezig is. Om die reden is hier geen doelstelling voor ontwikkeling of uitbreiding geformuleerd. Het gebied levert een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor subtype A.

H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype duindoornstruwelen is momenteel over een beperkte oppervlakte aanwezig. Uitbreiding van het habitatype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitatype H2130 grijze duinen. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied

voorkomen, ook de jonge stadia die als matig ontwikkeld worden beoordeeld.

H2170	Duinen met <i>Salix repens</i> ssp. <i>argentea</i> (<i>Salicion arenariae</i>)
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype kruipwilgstruwelen is momenteel nauwelijks in het gebied aanwezig omdat voormalige duinvalleien zijn dichtgegroeid en verdroogd. Herstel kan plaatsvinden door successie vanuit habitatype H2190 vochtige duinvalleien
H2190	Vochtige duinvalleien
Doel	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, <i>open water</i> (subtype A).
Toelichting	Het habitatype vochtige duinvalleien, <i>open water</i> (subtype A) is momenteel nauwelijks in het gebied aanwezig omdat voormalige duinvalleien zijn dichtgegroeid en verdroogd. Kwaliteitsverbetering is mogelijk.

4.4 Beschermd natuurmonumenten

Het Natura2000-gebied Coepelduynen omvat één beschermd natuurmonument, namelijk Coepelduin. Verder omvat het Natura2000-gebied één (voormalig) staatsnatuurmonument, genaamd Coepelduin (zie hoofdstuk 2). Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de “oude doelen”). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie bij dit besluit gevoegd (bijlage A).

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Dir.-Gen. Landelijke Gebieden
en Kwaliteitszorg

Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna

no. NBLF-92-7166

23 juli 1992

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende, dat het gebied "Coepelduin" voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument "Coepelduin" binnen de ecologische hoofdstructuur van Nederland als kerngebied is aangeduid (Natuurbeleidsplan, Tweede Kamer 1989/1990, 21 149, nrs. 2-3);

dat het natuurmonument een schakel vormt in het Nederlandse kustduingebied, welk gebied door een bijzondere combinatie van milieufactoren van internationale betekenis is;

dat het natuurmonument een in ecologisch en landschappelijk opzicht integrerend onderdeel vormt van het duingebied tussen Katwijk en Noordwijk;

dat het natuurmonument een karakteristiek voorbeeld van het Nederlandse duinlandschap is, zoals dat in de loop der eeuwen is ontstaan als gevolg van een samenhang van natuurlijke factoren en menselijk handelen;

dat het natuurmonument wordt gevormd door ten oosten van het strand gelegen duinen en duinvalleien, graslanden, bosjes, struwelen en ruigten welke onderdelen in biologisch, geomorfologisch en hydrologisch opzicht een samenhangend geheel vormen;

dat het natuurmonument wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden die worden bepaald door geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden;

dat in samenhang met deze verscheidenheid in milieu-omstandigheden zich een aantal levensgemeenschappen heeft ontwikkeld;

dat in het natuurmonument minder algemene plantengemeenschappen voorkomen, waarvan verscheidene in ons land zeldzame plantesoorten deel uitmaken;

dat het natuurmonument van belang is als broed-, rust-, foerageer- en doortrekgebied voor vogels, waaronder in ons land minder algemene en zeldzame soorten;

dat het natuurmonument door zijn relatieve ongereptheid van betekenis is uit een oogpunt van natuurschoon;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moet worden begrepen de geomorfologische, biologische en hydrologische kenmerken en processen en het natuurschoon maar ook de bodemkundige gesteldheid, alsmede de voor de fauna noodzakelijke rust;

Overwegende tenslotte, dat de bescherming van het natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gezien de beschikking van 24 juli 1991, kenmerk NMF-91-6335, houdende het besluit dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van "Coepelduin";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ingezonden beschouwingen, alsmede de ter zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op artikel 7, in samenhang met artikel 9, zevende lid van de Natuurbeschermingswet;

BESLUIT:

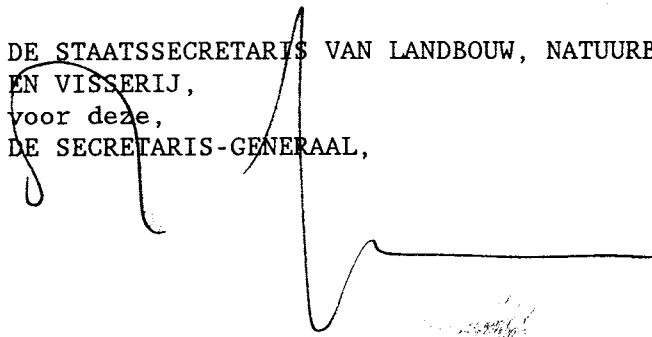
Artikel 1.

Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied "Coepelduin", voor zover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente Katwijk, sectie A, nr. 15099 en gemeente Noordwijk, sectie A, nrs. 2132 ged., 2236 ged., 2394, 2395, 2454 ged., 2476, 2646, 2733 ged., 2740 ged., 2800 ged., 2801, 2802, 2803, 2973 ged., 3045 ged., 3103 ged. 3104 ged., 3250 ged., 3579 ged., 3580, 3581, 3601 ged., 3602 ged., 3603, 3650, 3651, 3653 ged., 3681 ged., 3682 ged. en sectie G, nrs. 945, 1241, 1385, 1386, 1853 ged., 1927 ged. en 2273 ged., een en ander zoals aangegeven op de bij de beschikking behorende kaart BN 176 /SN 115.

Artikel 2.

De bij deze beschikking behorende toelichting maakt deel uit van deze beschikking.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,
voor deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

TOELICHTING

Behoort bij beschikking
no. NBLF-92-7166

1. INLEIDING

Het natuurmonument Coepelduin is gelegen in de gemeenten Katwijk en Noordwijk en heeft een oppervlakte van circa 175 ha.

Het natuurmonument wordt gevormd door staatseigendommen en niet staats-eigendommen. Wanneer in deze toelichting wordt gesproken van het natuurmonument Coepelduin, wordt hiermee het gehele natuurmonument bedoeld. De in eigendom van de staat zijnde gronden die deel uitmaken van het natuurmonument worden bij beschikking aangewezen als staatsnatuurmonument. Deze toelichting behoort bij de beschikking, waarmee de niet in eigendom aan de Staat toebehorende percelen van Coepelduin als beschermd natuurmonument worden aangewezen.

Coepelduin vormt een integrerend onderdeel van het Nederlandse kustduingebied, dat zich kenmerkt door de aanwezigheid van een grote ruimtelijke afwisseling in milieu-omstandigheden en een daarmee samenhangende soortenrijkdom. Het natuurmonument is in het Natuurbeleidsplan aangeduid als kerngebied binnen de ecologische hoofdstructuur van Nederland. Het ligt in het voornemen de komende jaren alle daarvoor in aanmerking komende delen van het Nederlandse kustduingebied onder de werking van de Natuurbeschermingswet te brengen. Door middel van deze aanwijzingen wordt beoogd het behoud en herstel van de landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevolle delen van het kustduingebied te bevorderen.

Het gebied Coepelduin is niet alleen waardevol als onderdeel van het Nederlandse kustduingebied; het heeft, door een bijzondere combinatie van milieufactoren, tevens een specifieke waarde. Het natuurmonument wordt gevormd door een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de jonge duinen. Delen van het gebied zijn in het verleden door de mens beïnvloed en zijn gebruikt voor het drogen van netten, het weiden van vee en als duinakkers. Hierdoor is een specifiek open duinlandschap ontstaan - het zogenaamde Zeedorpenlandschap - met een waardevolle flora en fauna.

In deze toelichting komen achtereenvolgens aan de orde de natuurwetenschappelijke betekenis, het natuurschoon, de begrenzing, andere van kracht zijnde instrumenten, de rechtsgevolgen, het huidig gebruik en het gewenst beheer van het natuurmonument Coepelduin.

2. NATUURWETENSCHAPPELIJKE BETEKENIS

2.1. Geologie, geomorfologie en waterhuishouding

Het natuurmonument Coepelduin is aan de monding van de Oude Rijn ontstaan tussen 1200 en 1700 na Chr. Het gebied wordt gekenmerkt door een grotendeels natuurlijke en ongestoorde geomorfologie. In het zuidelijke deel bevindt zich op circa NAP een ondoordringbare kleilaag, terwijl meer naar het noorden veen in de ondergrond wordt aangetroffen op ca. 1,5 m -NAP. De duinen bestaan uit kalkrijke jonge duinen van matig fijn zand in de zeereep tot fijn zand in het middenduin. De gesloten zeereep heeft nagenoeg geen valleien en is op kunstmatige wijze door zandsuppletie versterkt. Het mid-

denduin bestaat uit duincomplexen met enkelvoudige uitblazingsvalleien bestaande uit microparabool- en streepduincomplexen.

De binnenduinrand is enkele eeuwen geleden afgegraven ten behoeve van de bloembollencultuur. Door deze afgravingen en de ligging aan de Oude Rijn zijn de duinen hier smal (ca. 600 m). Het hoogteverschil bedraagt 5 tot 30 m.

In het duingebied zijn in het verleden weiden ontstaan na opvulling van valleien met stadsafval en zijn aardappelakkertjes in cultuur gebracht door afgraving en verrijking van de bodem met visafval. Direct ten noorden van Katwijk ligt een uit de zeventiger jaren daterende puinstort. Aan de oostzijde liggen enkele verzonken bunkers.

Door wegzijging van water naar o.a. het aangrenzende industrie- en poldergebied heeft een daling van de grondwaterstand plaatsgevonden. Desondanks heeft het natuurmonument een natuurlijk fluctuerende waterhuishouding. In het algemeen is sprake van droge omstandigheden. Uitzondering hierop vormt de min of meer vochtige vallei in het zuidwesten van het natuurmonument genaamd 'Guitedel'.

2.2. Flora en vegetatie

Het natuurmonument Coepelduin ontleent zijn waarde o.a. aan de botanische diversiteit met enkele karakteristieke plantengemeenschappen en zeldzame en minder algemene plantesoorten. Het gebied heeft een overwegend lage en gesloten, grazige vegetatie. Er worden ca. 200 plantesoorten aangetroffen.

In de zeereep wordt een pioniervegetatie aangetroffen met o.a. Zeeraket en Blauwe zeedistel. Op sommige plaatsen komt hier opgaand struweel voor met Zwarte vlier, Wilde liguster en Boksdorn.

Tot de vegetaties die op noordhellingen voorkomen en karakteristiek zijn voor het zogenaamde Zeedorpenlandschap behoort de hier zeer goed ontwikkelde Gemeenschap van Wondklaver en Nachtsilene. Naast de reeds genoemde soorten komen hierin voor: Bitterkruid, Bitterkruidbremraap en Duinaveruit. De Duinaveruit is voor dit gebied een karakteristieke verschijning. Op zuidhellingen komt de Gemeenschap van duinsterretje voor met als kenmerkende soorten o.a. Kandelaartje, Kleverige reigersbek en diverse blad- en korstmossen, waaronder Cladonia.

Een bijzonder type duingrasland komt voor in het zuiden met o.a. Fakkelas, Echt en Glad walstro. Op de begraasde duinweiden komen vegetaties voor met o.a. Driedistel, Blauwe bremraap, Knikkende distel en Nacht-, Blaas- en Kegelsilene. Deze weiden zijn kenmerkend voor het Zeedorpenlandschap.

Op de hogere vlak glooiende terreingedeelten van het natuurmonument komen goed ontwikkelde Duinroosvelden voor. Andere voor dit vegetatietype karakteristieke soorten zijn o.a. Muizeoortje en Kleine leeuwetand. Deze vegetatie wordt in noordelijke richting vervangen door een vegetatietype waarin Dauwbraam overheerst die op noordhellingen vergezeld gaat van o.a. Duinsalomonszegel en Eikvaren.

Door de nabijheid van de Oude Rijn zijn enige fluviatiele soorten zoals Sikkelklaver, Blauwe bremraap en Bitterkruid in dit duingebied vertegenwoordigd.

Bos en opgaand struweel komt in het natuurmonument met name voor op de binnenduinrand in het noordoosten van het natuurmonument en bestaat o.a. uit iep, eik, linde, Grauwe abeel en Zwarte den.

Zeldzame of minder algemene planten die in het natuurmonument voorkomen zijn o.a.: het zeer zeldzame Hondskruid, dat in Nederland slechts op drie plaatsen wordt aangetroffen, voorts Maanvaren, Aardkastanje, Kleine steentijm, Kleine pimperl, Ruige scheefkelk, Duinaveruit, Blauwe bremraap, Driedistel, Kegelsilene, Oorsilene, Geelwit walstro en Moeslook.

Een groot aantal paddestoelen komt voor in het natuurmonument waarvan een relatief groot deel als zeldzaam wordt aangemerkt. Veel soorten komen vrijwel alleen voor op of in de buurt van kleine stuifplekken, waaronder zeldzame soorten als Zeeduinchampignon, Zandtulp en Gesteelde stuifbal. Andere paddestoelen die voorkomen zijn o.a. Elfenwasplaat, Papegaaizwam en de Duinparasolzwam.

2.3. Fauna

Het natuurmonument is als broed-, rust-, fourageer- en doortrekgebied van betekenis voor veel vogelsoorten.

Karakteristiek voor het open en halfopen duinlandschap ter plaatse zijn broedvogels zoals Tapuit, Roodborsttapuit, Veldleeuwerik, Graspieper en Patrijs.

Tijdens de vogeltrek naar het zuiden fourageert de Frater massaal - in groepen tot 300 exemplaren - op het zaad van de Duinaveruit.

In het natuurmonument komen als zoogdieren onder meer voor Konijn, Haas, Vos, Bunzing, Wezel, Egel, Bosmuis en Bosspitsmuis. Voorts worden af en toe Reeën waargenomen.

Van de herpetofauna komen Zandhagedis en Bruine kikker voor. De Bruine kikker is in de voortplantingstijd aangewezen op de ondiepe sloot aan de oostzijde van het natuurmonument.

Van de insekten komt o.a. de zeldzame Duinparelmoervlinder voor. Voor het Zeedorpenlandschap karakteristieke insektesoorten zijn: de Kokermot (Coleophora otitae) die op Silene voorkomt en Coleophora granulata op Duinaveruit.

Daar het gebied voor gemotoriseerd verkeer grotendeels is afgesloten en door een geringe ontsluiting heerst in het natuurmonument relatieve rust die bijdraagt aan de waarde van het gebied voor de fauna.

3. NATUURSCHOON

Het natuurmonument kent door de verschillen in abiotische en biotische eigenschappen, het vroegere gebruik en beheer van het gebied door de mens, het afwisselende reliëf, de grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden

en de verschillende terreintypen met hun vegetaties, een grote afwisseling in landschappelijk opzicht.

Het karakter van het duin- en binnenduinlandschap, gekenmerkt door de afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos, verleent het natuurmonument in landschappelijk opzicht een aantrekkelijk aanzien. Het is daarom, mede vanwege de uitgestrektheid van het gebied, de gaafheid, de mate van reliëf en de verscheidenheid aan milieu-omstandigheden, van betekenis uit het oogpunt van natuurschoon.

4. BEGRENZING

Het natuurmonument Coepelduin wordt globaal begrensd door het uitwateringskanaal van Katwijk in het zuiden, de duinvoet in het westen, de bebouwde kom van Noordwijk in het noorden en de sloot langs de binnenduinvoet bij het binnenduinbos, de Van den Berghstichting, ESTEC en de camping Noordduinen in het oosten.

De grens van het natuurmonument is zo gekozen, dat een in ecologisch, geomorfologisch en landschappelijk opzicht samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet wordt gebracht.

Het natuurmonument bestaat grotendeels uit staatseigendommen gelegen in de gemeenten Katwijk en Noordwijk en bestaat voor het overige deel uit particuliere eigendommen ten zuiden van Noordwijk en ten noorden van Katwijk. De binnen de begrenzing van het natuurmonument gelegen wegen met een gesloten verharding, vallen te zamen met de aangrenzende 0,5 m berm aan weerszijden, buiten de aanwijzing. Dit geldt ook ten aanzien van gebouwen, inclusief delen van erven, voorzover op bijgaande kaart aangegeven. De manege, het jongeren centrum en de parkeerplaats bij Katwijk vallen als enclaves eveneens buiten de aanwijzing.

De in het gebied gelegen bunkers behoren wel tot het natuurmonument.

Bij duinafslag verplaatst de grens van het natuurmonument zich landinwaarts; bij duinaangroei of verbreding van de duinen verplaatst de grens zich zeewaarts.

Voor de exacte begrenzing van het natuurmonument wordt verwezen naar de bij deze beschikking behorende kaart BN176/SN115.

5. ANDERE VAN KRACHT ZIJNDE INSTRUMENTEN

Voor het natuurmonument of delen ervan zijn de volgende instrumenten van kracht:

Streekplan Zuid-Holland West (1987)

Op de streekplankaart is het natuurmonument aangeduid als "natuurgebied duin". Langs de kust is de aanduiding "zeewering" mede van toepassing. Een fietspad door het gebied is aangeduid als "groene ader".

Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland

De Keur is gericht op de bescherming en het onderhoud van de 250 m. brede

strook buitenduinen (zeereep) als primaire waterkering en de hieraan grenzende binnenduinen tot zover de keten der duinen reikt.

Bestemmingsplannen van de gemeente Noordwijk

Een deel van het natuurmonument ligt binnen de grenzen van het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied" (onherroepelijk geworden in 1978). In het natuurmonument zijn overwegend de bestemmingen "natuurgebied" en (deels) "waterstaatsdoeleinden" van toepassing.

Voor het overige gedeelte van het duingebied van de gemeente Noordwijk is het bestemmingsplan "Zuidduinen 1982" (onherroepelijk geworden in 1986) van kracht. De gronden behorend tot het natuurmonument zijn in dit plan grotendeels bestemd als "duinterrein" en (deels) "waterkering". Enkele terreinen zijn bestemd voor onder meer "vrijstaande woningen" (in de klassen A en C), "tuin of onbebouwd erf" en "groenvoorziening of verharde berm".

Een stelsel van aanlegvergunningen is van kracht.

Bestemmingsplannen van de gemeente Katwijk

Voor het Katwijkse gedeelte van het natuurmonument is het bestemmingsplan "Landelijk gebied" (onherroepelijk geworden in 1984) van kracht. Het duinterrein heeft hier overwegend de bestemming "natuurgebied" en deels "zeereep". Een stelsel van aanlegvergunningen is van kracht.

6. RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANWIJZING

De toepassing van de Natuurbeschermingswet is gericht op de instandhouding van de aanwezige waarden.

In het algemeen kan gesteld worden dat voor het sinds jaar en dag in het natuurmonument bestaande gebruik in zijn huidige vorm en intensiteit geen vergunning op grond van artikel 12 van de Natuurbeschermingswet nodig is. Desalniettemin is het vanuit natuurwetenschappelijk oogpunt gewenst het gebruik en beheer van het natuurmonument meer te richten op behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden van het gebied.

6.1 Rechtsgevolgen ex artikel 12 (vergunningen)

Ingevolge artikel 12 van de Natuurbeschermingswet moet voor handelingen die schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of ontsierend zijn, een vergunning worden aangevraagd.

De vergunningplicht als vermeld in artikel 12 geldt niet alleen voor handelingen binnen het beschermd natuurmonument, maar is in beginsel ook van toepassing op handelingen daarbuiten indien deze een negatieve invloed op de in het beschermd natuurmonument aanwezige waarden hebben. Behoudens bijzondere gevallen, waarmee in dit verband handelingen worden bedoeld die de in de beschikking genoemde wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument aantasten, zal de aanwijzing evenwel geen merkbare gevolgen hebben voor het huidig beheer en gebruik van het aanliggend gebied.

Het aanvragen van een vergunning dient krachtens artikel 13, eerste lid, per aangetekende brief aan de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te gebeuren. Wellicht ten overvloede wordt er op gewezen dat de in artikel 12 bedoelde verbodsbepalingen voor een ieder van kracht zijn.

Het is niet mogelijk op voorhand precies aan te geven welke handelingen al of niet vergunningplichtig zijn. In de eerste plaats hangt dit samen met de verscheidenheid aan milieu-omstandigheden in het beschermd natuurmonument. In de tweede plaats kunnen aard en intensiteit van de handelingen sterk verschillen. Gezien het grote aantal mogelijke handelingen dat zich kan voordoen, zal van geval tot geval moeten worden vastgesteld of een vergunning al dan niet vereist is.

Omdat het voor de betrokkenen vaak moeilijk is één en ander zelf te beoordelen, wordt aangeraden in voorkomende gevallen de Consulente Natuur, Bos, Landschap en Fauna van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te raadplegen. Deze zal uitsluitend kunnen geven of het al dan niet noodzakelijk is een vergunning aan te vragen.

Om ten aanzien van het voorgaande enigszins een beeld te geven wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen die, gelet op de te verwachten schadelijke effecten, aan een vergunning gebonden zullen zijn. Het is een niet-limitatieve opsomming.

- bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen van voor verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voer- en vaartuigen, (toer)caravans, kampeerauto's en tenten;
- leggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies of apparatuur;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen, zoals kampeerterreinen, crossbanen, lig- en speelweiden, picknickplaatsen en oefenterreinen voor de hondensport;
- aanleggen of verharderen van wegen, banen of parkeergelegenheden, en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- ontgronden, bodemverlagen, egaliseren, ophogen, ontginnen en het verrichten van graafwerkzaamheden;
- opslaan, storten, bergen of deponeren van afgedankte of al dan niet aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, vloeistoffen, hulpstoffen, producten of materialen.
- het verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben. Wanneer in de loop der tijd na de aanwijzing het gebruik extensiever is geworden zal het meest recente (extensieve) gebruik als huidig gebruik worden aangemerkt;
- branden van riet, hout en ruigte en het verbranden van afval;
- het verrichten van handelingen die een wijziging in stijghoogte van diverse watervoerende pakketten, waterkwaliteit, grondwaterstand of waterhuishouding beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- het gebruik van meststoffen;
- het aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen;
- het dunnen, vellen, rooien, snoeien en planten van bomen, houtopstanden en ander gewas of sierplanten;
- het uitoefenen van jacht met uitzondering van de jacht op basis van overeenkomsten aangeaan, c.q. vergunningen verleend vóór de datum van deze beschikking. Bij het verlopen van de geldigheidsduur van de overeenkomst c.q. vergunning dient, voor voortzetting van de jacht, een vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.

Ten behoeve van het verleggen van het uitwateringskanaal is in het bestemmingsplan landelijk gebied van de gemeente Katwijk een wijzigingsbevoegdheid ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor het Wantveld opgenomen. Binnen dit gebied bestaat de mogelijkheid de bestemming "natuurgebied" geheel of gedeeltelijk te wijzigen in de bestemming waterstaatkundige doeleinden.

Voor deze op grond van het voornoemd vigerend bestemmingsplan toegestane verlegging van het uitwateringskanaal van het Hoogheemraadschap van Rijnland, zal in beginsel vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet worden verleend.

6.2 Rechtsgevolgen ex artikel 14 (beheersplan)

De Natuurbeschermingswet geeft in artikel 14 de mogelijkheid om in overeenstemming met de eigenaar en gebruiker, telkens voor een periode van ten hoogste drie jaar, voor een beschermd natuurmonument of een gedeelte daarvan een beheersplan op te stellen.

Dit beheersplan komt op vrijwillige basis tot stand en heeft het behoud of het herstel van het natuurschoon en/of de natuurwetenschappelijke waarden ten doel.

Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de Natuurbeschermingswet is voor de in het beheersplan neergelegde handelingen géén vergunning vereist. Daarnaast brengt een beheersplan met zich mee dat de eigenaar en gebruiker meer duidelijkheid verkrijgen over de handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met de waarden van het natuurmonument. Op grond van de wet kan aan betrokkenen een vergoeding worden toegekend voor uit een beheersplan voortvloeiende kosten, die redelijkerwijs niet of niet geheel voor hun rekening behoren te komen. De hoofdlijnen van het voor het natuurmonument gewenste beheer komen in paragraaf 8 aan de orde.

6.3 Rechtsgevolgen artikel 16 (toegang)

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een beschermd natuurmonument te verontreinigen, daarin bloemen, planten of takken uit te steken, te plukken, af te snijden of te vervoeren, dieren te verontreusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers van het natuurmonument en geldt niet voor de eigenaar, de gebruikers en hun huisgenoten, onverminderd het bij de artikelen 12 en 14, derde lid bepaalde.

Op grond van dit artikel kunnen schadelijke activiteiten, zoals incidenteel crossen met motorvoertuigen en/of bromfietsen, alsmede het uitoefenen van de modelvliegsport, de golfsport, het betreden met niet aangelijnde hond, het zeilvliegen en het paardrijden buiten de daarvoor bestemde paden worden tegengegaan.

Het verbod geldt niet voor zover door derden handelingen worden verricht waarvoor de Minister ontheffing heeft verleend of die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst, welke de gebruiker is aangegaan vóór de aanwijzing als natuurmonument, danwel na de aanwijzing met inachtneming van de uit artikel 12 en 14 voor hem voortvloeiende verplichtingen.

7. HUIDIG GEBRUIK EN BEHEER

Het huidig beheer van het natuurmonument is voornamelijk gericht op het onderhoud van het terrein ten dienste van zeevering, natuurbehoud en recrea-

tie. Het wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

7.1. Zeewering

Het huidig gebruik en beheer van de zeewering is gericht op de instandhouding van de waterkerende functie van de duinen. De verplichtingen van de grondgebruikers in deze zijn neergelegd in de Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

De reglementaire beheerstaak van Rijnland heeft primair betrekking op de zeereep en op de binnenduinen tot zover de duinketen strekt en zoals nader is aangegeven door afrasteringen of andere aanduidingen vanwege Rijnland.

Beheerswerkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewerende functie van de duinen in de binnen- en buitenduinen plaatsvinden en behoren tot het normaal onderhoud zijn:

- het plaatsen, hebben en onderhouden van peilschalen, meetpalen, kleinschalige meetopstellingen, verbods- en aanduidingsborden e.d.;
- het tijdelijk plaatsen van dagverblijven voor arbeiders;
- het aanbrengen van helm en andere duinplanten en het plaatsen van rijsschuttingen en andere middelen om verstuiwing van de duinen tegen te gaan en om duinvorming te stimuleren;
- het snoeien en steken van duinbeplantingen teneinde het materiaal aan te wenden om verstuiwing tegen te gaan;
- het opruimen en herplaatsen van afrasteringen;
- het afvlakken van duintoppen in de buitenduinen om uitgestoven gaten aldaar op te vullen, waarna inplant plaatsvindt;
- het onderhoud aan bestaande wegen en paden en het zo nodig opnieuw uitvoeren van een oppervlaktebehandeling;
- kleinschalige suppletie of verplaatsing van zand in de buitenduinen;

Tot de werkzaamheden tot herstel van voor de zeeweringsfunctie ongewenste veranderingen in de buitenduinen (zoals bijv. bij stormschade), die voor het natuurmonument niet schadelijk zijn, behoren:

- het aanbrengen van een buitenberm aan de zeezijde met een beperkte breedte (meestal wordt circa 5 m. aangehouden) op variërende hoogte;
- het opnieuw onder een helling brengen van (gedeelten van) het buitentalud (ter indicatie: als meest gewenste helling wordt 1 op 4 nagestreefd).

Tot de werkzaamheden in geval van calamiteitssituaties worden gerekend de werkzaamheden bij dreigend of dringend gevaar als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet. Van deze werkzaamheden dient terstond melding te worden gedaan bij de Consulente Natuur, Bos, Landschap en Fauna in Zuid-Holland.

Voor bovengenoemde werkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewering in de buitenduinen plaatsvinden is geen vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet nodig.

Grootschalige ingrepen ten behoeve van de zeewering, als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet 1900, zijn voor zover deze schade aan de natuurwaarden of het natuurschoon veroorzaken of ontsierend zijn, vergunningplichtig ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet. Daarnaast zijn in elk geval vergunningplichtig:

- aanleg van nieuwe, verharde ~~dan~~ wel onverharde wegen en paden;
- leggen van onder- of bovengrondse (pers)leidingen;

- slopen van bunkers en het storten van puin;
 - aanleg van duinvoetverdedigingen;
 - aanbrengen van constructies en installaties noodzakelijk voor waarneming van zeeerende duinen, strand en aangrenzend water;
 - uitbreiding opslagterrein.
- Deze opsomming is niet limitatief.

7.2. Natuurbeheer

In het hele duingebied bestaat het beheer, voorzover dat gericht is op het instandhouden van de aanwezige natuurwaarden voornamelijk uit "niets doen". Het binnenduinstrandbos ten zuidoosten van Noordwijk kent geen specifiek beheer.

Een beheersplan voor het terrein van Staatsbosbeheer is in voorbereiding.

7.3. Recreatief medegebruik

Het natuurmonument Coepelduin is met uitzondering van de zeereep voor het grootste gedeelte onder voorwaarden opengesteld voor houders van een toegangskaart, die per jaar wordt uitgegeven (thans ca. 3000 stuks).

Het terrein kan worden bereikt via dertien verschillende ingangen. Het meest frequent worden de toegangen gebruikt aan het zuidelijk en het noordelijk gelegen deel, aan de Katwijkse kant nabij de kust en aan de Noordwijkse kant nabij de Boerhaaveweg. De meeste toegangen worden bereikt via het fietspad.

Door het ontbreken van verharde paden komen naar verhouding weinig wandelaars in het duin. Hierdoor zijn in de loop van de jaren geen veranderingen geconstateerd in de paddichtheid.

Bezoekers van het strand doen het gebied nagenoeg niet aan daar de bereikbaarheid van het strand via het openbare fietspad en de strandslagen door de zeereep voldoende is.

Toezicht op o.a. de recreatie wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

7.4. Overig gebruik

Puinstort

In het zuiden van het natuurmonument bevindt zich een puinstort van de gemeente Katwijk, waar door de gemeente grof puin is gestort. Deze belt is deels omgevormd tot kunstduin en begroeid. Het gebruik is niet geregeld in het gemeentelijk bestemmingsplan. De locatie is opgenomen in het Meerjarenprogramma Bodemsanering 1990/1997 van de provincie Zuid-Holland.

Duinweiden

Direct ten noorden van Katwijk ligt een aantal duinweiden die verpacht zijn door de gemeente Katwijk en het Hoogheemraadschap van Rijnland aan een tweetal grondgebruikers voor de beweiding door paarden en kleinvee. Het graslandbeheer is extensief.

Jacht

In het gebied vindt een extensieve vorm van jacht plaats.

8. GEWENST BEHEER

Het beheer van het natuurmonument dient gericht te zijn op behoud, herstel of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon. Het is gewenst dat het beheer wordt gevoerd in samenhang met de tot beschermd natuurmonument aan te wijzen delen van Coepelduin.

8.1. Gewenst beheer van de zeevering

Bij de uitvoering van waterstaatkundige werken en het beheer van de zeevering is het gewenst dat de natuur- en landschapswaarden zoveel mogelijk worden gespaard en tot ontwikkeling kunnen komen, voorzover de veiligheid dit toelaat.

Het is gewenst dat, waar mogelijk, spontane verstuiwingen toegelaten worden en de inplant met Helm beperkt wordt.

8.2. Gewenst beheer van de terreinen

Het is gewenst het beheer, voorzover dit nog niet gebeurt, te richten op het behoud, herstel en ontwikkeling van de levensgemeenschappen en plant- en diersoorten in het voor hen meest geschikte milieu, alsmede op behoud, herstel en ontwikkeling van abiotische factoren (waterhuishouding, geomorfologie e.d.).

Van nature komen in de kustduinen alle stadia in de successie van een duingebied naast elkaar voor; van stuifplekken tot en met goed ontwikkeld loofhoutbos.

De afwisseling in microklimaat van noord- en zuidhelling, van kalkarm en kalkrijk, van intensief door konijnen begraasd en niet begraasd etc., maken het duingebied tot een dynamisch natuurgebied dat constant bloot staat aan diverse processen.

Het is gewenst het beheer te richten op de ontplooiing van de natuurlijke potenties van het natuurmonument door diverse processen in het duin in goede onderlinge verhouding te laten ontwikkelen en plaatsvinden.

Voor grote delen van het natuurmonument komt het huidige beheer overeen met het gewenst beheer, namelijk "niets doen". Voor de overige delen van het natuurmonument zijn de volgende maatregelen gewenst.

De aanwezigheid van open stuifplekken in het onderhavige landschap is essentieel voor typische duinsoorten waaronder enkele soorten paddestoelen, vogels (waaronder tapuit), sommige insecten en de zandhagedis. Thans is het aandeel aan open stuifplekken zeer gering. Verstuiving dient derhalve te worden nagestreefd en waar mogelijk bevorderd.

Het is wenselijk de duinweiden onder Katwijk te handhaven door middel van extensieve beweiding omdat daarmee de aanwezige waarden in stand gehouden kunnen worden. Uitbreiding van de huidige veebezetting en bemesting van deze soortenrijke weiden dient achterwege te blijven, omdat dit schade aan het natuurmonument kan opleveren. Uitbreiding van begrazing door vee van het overige duingebied lijkt vooralsnog niet noodzakelijk. Het is gewenst natuurlijke begrazing door konijnen in het natuurmonument (met name de binnenduinen) te stimuleren, zodat onder andere vergrassing door luchtverontreiniging kan worden tegengegaan. Indien de negatieve effecten van luchtverontreiniging toenemen, is het gewenst hiertegen extra maatregelen te nemen.

8.4. Gewenst overig beheer

Het is dringend gewenst om het gebruik van de stortplaats nabij Katwijk te beeindigen en te saneren. Eventueel toekomstig gebruik als stortplaats is in verband met de schade aan natuurschoon en natuurwetenschappelijke betekenis vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet. De lokatie is opgenomen in de Meerjarenplanning Bodemsanering 1990/1997 van de provincie Zuid-Holland. Bij een eventuele sanering dient rekening te worden gehouden met de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument.

Jacht zal kunnen plaatsvinden wanneer in een wildbeheerplan waarborgen worden gegeven dat zodanig wordt gejaagd dat de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument niet worden geschaad. Op grond van een dergelijk wildbeheerplan zal een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet worden verleend. Echter, daar waar het beheer van een aangewezen natuurmonument gericht is op spontane ontwikkeling van zo compleet mogelijke ecosystemen met een hoge mate van zelfregulatie en tevens medegebruik grotendeels is uitgesloten, zal geen vergunning worden verleend, tenzij zulks in het belang van het natuurbeheer of ter voorkoming en beperking van wildschade noodzakelijk is.

8.5. Natuureducatie

Door de centrale ligging van het gebied tegen de bebouwde kom van Katwijk en Noordwijk leent het natuurmonument zich bij uitstek voor natuureducatie. Met name aan de Katwijkse kant en in iets mindere mate aan de Noordwijkse kant vindt een concentratie van bezoekers plaats langs de hoofdingangen van het natuurmonument. Bij deze hoofdingangen is het gewenst om voorlichtingspanelen te plaatsen.

In het duingebied zelf kunnen tevens rondleidingen worden georganiseerd door het toezichthoudend personeel.

9. INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot het Consulentschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna in Zuid-Holland, Muzenstraat 30, Postbus 301119, 2500 GC DEN HAAG, telefoon 070 - 3307200 of 3307231.

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Dir.-Gen. Landelijke Gebieden
en Kwaliteitszorg

Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna

no. NBLF-92-7177

23 juli 1992

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende, dat het gebied te noemen "Coepelduin" bestaat uit terreinen, welke van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon en om hun natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien vallen onder de begripsomschrijving van natuurmonument in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

Gehoord de Natuurbeschermingsraad, Burgemeester en wethouders van de gemeenten Katwijk en Noordwijk en Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Staatssecretaris van Financiën;

Gelet op artikel 21, eerste en tweede lid, van de Natuurbeschermingswet;

B E S L U I T:

Artikel 1.

Het gedeelte van "Coepelduin", zoals dat met een donker raster staat aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN176/SN115, dat eigendom is van de staat, wordt aangewezen als staatsnatuurmonument.

Artikel 2.

De bij deze beschikking behorende toelichting maakt deel uit van deze beschikking.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ
voor deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

)

TOELICHTING

Behoort bij beschikking
no. NBLF-92-7177

1. INLEIDING

Het natuurmonument Coepelduin is gelegen in de gemeenten Katwijk en Noordwijk en heeft een oppervlakte van circa 175 ha.

Het natuurmonument wordt gevormd door staatseigendommen en niet staatseigendommen. Wanneer in deze toelichting wordt gesproken van het natuurmonument Coepelduin, wordt hiermee het gehele natuurmonument bedoeld. De niet in eigendom van de staat zijnde gronden die deel uitmaken van het natuurmonument worden bij beschikking aangewezen als beschermd natuurmonument. Deze toelichting behoort bij de beschikking, inhoudende de aanwijzing als staatsnatuurmonument van de in eigendom aan de Staat toebehorende percelen van Coepelduin.

Coepelduin vormt een integrerend onderdeel van het Nederlandse kustduingebied, dat zich kenmerkt door de aanwezigheid van een grote ruimtelijke afwisseling in milieu-omstandigheden en een daarmee samenhangende soortenrijkdom. Het natuurmonument is in het Natuurbeleidsplan aangeduid als kerngebied binnen de ecologische hoofdstructuur van Nederland. Het ligt in het voornemen de komende jaren alle daarvoor in aanmerking komende delen van het Nederlandse kustduingebied onder de werking van de Natuurbeschermingswet te brengen. Door middel van deze aanwijzingen wordt beoogd het behoud en herstel van de landschappelijk en natuurwetenschappelijk waardevolle delen van het kustduingebied te bevorderen.

Het gebied Coepelduin is niet alleen waardevol als onderdeel van het Nederlandse kustduingebied; het heeft, door een bijzondere combinatie van milieufactoren, tevens een specifieke waarde. Het natuurmonument wordt gevormd door een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de jonge duinen. Delen van het gebied zijn in het verleden door de mens beïnvloed en zijn gebruikt voor het drogen van netten, het weiden van vee en als duinakkers. Hierdoor is een specifiek open duinlandschap ontstaan - het zogenaamde Zeedorpenlandschap - met een waardevolle flora en fauna.

In deze toelichting komen achtereenvolgens aan de orde de natuurwetenschappelijke betekenis, het natuurschoon, de begrenzing, andere van kracht zijnde instrumenten, de rechtsgevolgen, het huidig gebruik en het gewenst beheer van het natuurmonument Coepelduin.

2. NATUURWETENSCHAPPELIJKE BETEKENIS

2.1. Geologie, geomorfologie en waterhuishouding

Het natuurmonument Coepelduin is aan de monding van de Oude Rijn ontstaan tussen 1200 en 1700 na Chr. Het gebied wordt gekenmerkt door een groten-deels natuurlijke en ongestoorde geomorfologie. In het zuidelijke deel bevindt zich op circa NAP een ondoordringbare kleilaag, terwijl meer naar het noorden veen in de ondergrond wordt aangetroffen op ca. 1,5 m -NAP. De duinen bestaan uit kalkrijke jonge duinen van matig fijn zand in de zeereep

tot fijn zand in het middenduin. De gesloten zeereep heeft nagenoeg geen valleien en is op kunstmatige wijze door zandsuppletie versterkt. Het middenduin bestaat uit duincomplexen met enkelvoudige uitblazingsvalleien bestaande uit microparabool- en streepduincomplexen.

De binnenduinrand is enkele eeuwen geleden afgegraven ten behoeve van de bloembollencultuur. Door deze afgravingen en de ligging aan de Oude Rijn zijn de duinen hier smal (ca. 600 m). Het hoogteverschil bedraagt 5 tot 30 m.

In het duingebied zijn in het verleden weiden ontstaan na opvulling van valleien met stadsafval en zijn aardappelkertjes in cultuur gebracht door afgraving en verrijking van de bodem met visafval. Direct ten noorden van Katwijk ligt een uit de zeventiger jaren daterende puinstort. Aan de oostzijde liggen enkele verzonken bunkers.

Door wegrijging van water naar o.a. het aangrenzende industrie- en poldergebied heeft een daling van de grondwaterstand plaatsgevonden. Desondanks heeft het natuurmonument een natuurlijk fluctuerende waterhuishouding. In het algemeen is sprake van droge omstandigheden. Uitzondering hierop vormt de min of meer vochtige vallei in het zuidwesten van het natuurmonument genaamd 'Gitedel'.

2.2. Flora en vegetatie

Het natuurmonument Coepelduin ontleent zijn waarde o.a. aan de botanische diversiteit met enkele karakteristieke plantengemeenschappen en zeldzame en minder algemene plantesoorten. Het gebied heeft een overwegend lage en gesloten, grazige vegetatie. Er worden ca. 200 plantesoorten aangetroffen.

In de zeereep wordt een pioniervegetatie aangetroffen met o.a. Zeeraket en Blauwe zeedistel. Op sommige plaatsen komt hier opgaand struweel voor met Zwarte vlier, Wilde liguster en Boksdooorn.

Tot de vegetaties die op noordhellingen voorkomen en karakteristiek zijn voor het zogenaamde Zeedorpenlandschap behoort de hier zeer goed ontwikkelde Gemeenschap van Wondklaver en Nachtsilene. Naast de reeds genoemde soorten komen hierin voor: Bitterkruid, Bitterkruidbremraap en Duinaveruit. De Duinaveruit is voor dit gebied een karakteristieke verschijning. Op zuidhellingen komt de Gemeenschap van duinsterretje voor met als kenmerkende soorten o.a. Kandelaartje, Kleverige reigersbek en diverse blad- en korstmossen, waaronder Cladonia.

Een bijzonder type duingrasland komt voor in het zuiden met o.a. Fakkelas, Echt en Glad walstro. Op de begraasde duinweiden komen vegetaties voor met o.a. Driedistel, Blauwe bremraap, Knikkende distel en Nacht-, Blaas- en Kegelsilene. Deze weiden zijn kenmerkend voor het Zeedorpenlandschap.

Op de hogere vlak glooiende terreingedeelten van het natuurmonument komen goed ontwikkelde Duinroosvelden voor. Andere voor dit vegetatietype karakteristieke soorten zijn o.a. Muizeoortje en Kleine leeuwetand. Deze vegetatie wordt in noordelijke richting vervangen door een vegetatietype waarin Dauwbraam overheerst die op noordhellingen vergezeld gaat van o.a. Duin-salomonszegel en Eikvaren.

Door de nabijheid van de Oude Rijn zijn enige fluviaatiele soorten zoals Sikkelklaver, Blauwe bremraap en Bitterkruid in dit duingebied vertegenwoordigd.

Bos en opgaand struweel komt in het natuurmonument met name voor op de binnenduinrand in het noordoosten van het natuurmonument en bestaat o.a. uit iep, eik, linde, Grauwe abeel en Zwarte den.

Zeldzame of minder algemene planten die in het natuurmonument voorkomen zijn o.a.: het zeer zeldzame Hondskruid, dat in Nederland slechts op drie plaatsen wordt aangetroffen, voorts Maanvaren, Aardkastanje, Kleine steentijm, Kleine pimperl, Ruige scheefkelk, Duinaveruit, Blauwe bremraap, Driedistel, Kegelsilene, Oorsilene, Geelwit walstro en Moeslook.

Een groot aantal paddestoelen komt voor in het natuurmonument waarvan een relatief groot deel als zeldzaam wordt aangemerkt. Veel soorten komen vrijwel alleen voor op of in de buurt van kleine stuifplekken, waaronder zeldzame soorten als Zeeduinchampignon, Zandtulp en Gesteelde stuifbal. Andere paddestoelen die voorkomen zijn o.a. Elfenwasplaat, Papegaaizwam en de Duinparasolzwam.

2.3. Fauna

Het natuurmonument is als broed-, rust-, fourageer- en doortrekgebied van betekenis voor veel vogelsoorten.

Karakteristiek voor het open en halfopen duinlandschap ter plaatse zijn broedvogels zoals Tapuit, Roodborsttapuit, Veldleeuwerik, Graspieper en Patrijs.

Tijdens de vogeltrek naar het zuiden fourageert de Frater massaal - in groepen tot 300 exemplaren - op het zaad van de Duinaveruit.

In het natuurmonument komen als zoogdieren onder meer voor Konijn, Haas, Vos, Bunzing, Wezel, Egel, Bosmuis en Bosspitsmuis. Voorts worden af en toe Reeën waargenomen.

Van de herpetofauna komen Zandhagedis en Bruine kikker voor. De Bruine kikker is in de voortplantingstijd aangewezen op de ondiepe sloot aan de oostzijde van het natuurmonument.

Van de insecten komt o.a. de zeldzame Duinparelmoervlinder voor. Voor het Zeedorpenlandschap karakteristieke insectesoorten zijn: de Kokermot (Coleophora otitae) die op Silene voorkomt en Coleophora granulatella op Duinaveruit.

Daar het gebied voor gemotoriseerd verkeer grotendeels is afgesloten en door een geringe ontsluiting heerst in het natuurmonument relatieve rust die bijdraagt aan de waarde van het gebied voor de fauna.

3. NATUURSCHOON

Het natuurmonument kent door de verschillen in abiotische en biotische eigenschappen, het vroegere gebruik en beheer van het gebied door de mens, het afwisselende reliëf, de grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden

en de verschillende terreintypen met hun vegetaties, een grote afwisseling in landschappelijk opzicht.

Het karakter van het duin- en binnenduinlandschap, gekenmerkt door de afwisseling van duingraslanden, struwelen en bos, verleent het natuurmonument in landschappelijk opzicht een aantrekkelijk aanzien. Het is daarom, mede vanwege de uitgestrektheid van het gebied, de gaafheid, de mate van reliëf en de verscheidenheid aan milieu-omstandigheden, van betekenis uit het oogpunt van natuurschoon.

4. BEGRENZING

Het natuurmonument Coepelduin wordt globaal begrensd door het uitwateringskanaal van Katwijk in het zuiden, de duinvoet in het westen, de bebouwde kom van Noordwijk in het noorden en de sloot langs de binnenduinvoet bij het binnenduinbos, de Van den Berghstichting, ESTEC en de camping Noordduinen in het oosten.

De grens van het natuurmonument is zo gekozen, dat een in ecologisch, geomorfologisch en landschappelijk opzicht samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet wordt gebracht.

Het natuurmonument bestaat grotendeels uit staatseigendommen gelegen in de gemeenten Katwijk en Noordwijk en bestaat voor het overige deel uit particuliere eigendommen ten zuiden van Noordwijk en ten noorden van Katwijk. De binnen de begrenzing van het natuurmonument gelegen wegen met een gesloten verharding, vallen te zamen met de aangrenzende 0,5 m berm aan weerszijden, buiten de aanwijzing. Dit geldt ook ten aanzien van gebouwen, inclusief delen van erven, voorzover op bijgaande kaart aangegeven. De manege, het jongerencentrum en de parkeerplaats bij Katwijk vallen als enclaves eveneens buiten de aanwijzing.

De in het gebied gelegen bunkers behoren wel tot het natuurmonument.

Bij duinafslag verplaatst de grens van het natuurmonument zich landinwaarts; bij duinaangroei of verbreding van de duinen verplaatst de grens zich zeewaarts.

Voor de exacte begrenzing van het natuurmonument wordt verwezen naar de bij deze beschikking behorende kaart BN176/SN115.

5. ANDERE VAN KRACHT ZIJNDE INSTRUMENTEN

Voor het natuurmonument of delen ervan zijn de volgende instrumenten van kracht:

Streekplan Zuid-Holland West (1987)

Op de streekplankaart is het natuurmonument aangeduid als "natuurgebied duin". Langs de kust is de aanduiding "zeewering" mede van toepassing. Een fietspad door het gebied is aangeduid als "groene ader".

Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland

De Keur is gericht op de bescherming en het onderhoud van de 250 m. brede strook buitenduinen (zeereep) als primaire waterkering en de hieraan gren-

zende binnenduinen tot zover de keten der duinen reikt.

Bestemmingsplannen van de gemeente Noordwijk

Een deel van het natuurmonument ligt binnen de grenzen van het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied" (onherroepelijk geworden in 1978). In het natuurmonument zijn overwegend de bestemmingen "natuurgebied" en (deels) "waterstaatsdoeleinden" van toepassing.

Voor het overige gedeelte van het duingebied van de gemeente Noordwijk is het bestemmingsplan "Zuidduinen 1982" (onherroepelijk geworden in 1986) van kracht. De gronden behorend tot het natuurmonument zijn in dit plan groten-deels bestemd als "duinterrein" en (deels) "waterkering". Enkele terreinen zijn bestemd voor onder meer "vrijstaande woningen" (in de klassen A en C), "tuin of onbebouwd erf" en "groenvoorziening of verharde berm".

Een stelsel van aanlegvergunningen is van kracht.

Bestemmingsplannen van de gemeente Katwijk

Voor het Katwijkse gedeelte van het natuurmonument is het bestemmingsplan "Landelijk gebied" (onherroepelijk geworden in 1984) van kracht. Het duinterrein heeft hier overwegend de bestemming "natuurgebied" en deels "zee-reep". Een stelsel van aanlegvergunningen is van kracht.

6 RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANWIJZING

De aanwijzing als Staatsnatuurmonument op grond van de Natuurbeschermingswet is gericht op het behoud of het herstel van het natuurschoon of van de natuurwetenschappelijke betekenis (art. 21, lid 3 van de Natuurbeschermingswet). Voor het verrichten van handelingen die schadelijk zijn voor het natuurmonument is een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig. Hierbij kan worden gedacht aan het bouwen van een woning, het aanleggen van een weg, ontgronden, het verlagen van de grondwaterstand, alsmede het aanplanten van gebiedsvreemde boomsoorten. Dit geldt in het algemeen niet voor het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik in zijn huidige vorm en intensiteit.

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken, af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers van het natuurmonument. Op grond van dit artikel is het bijvoorbeeld mogelijk het verdere ontstaan van sluippaden tegen te gaan. Op grond van artikel 16 kunnen voorts activiteiten worden tegengegaan als het crossen met motorvoertuigen en/of (brom)fietsen, alsmede het betreden van het natuurmonument met (niet aangelijnde) honden.

Het verbod van artikel 16 geldt niet voor personen, voor zover zij handelingen verrichten, die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst welke de eigenaar of gebruiker met hen heeft aangegaan vóór de aanwijzing als staatsnatuurmonument, alsmede voor zover zij handelingen verrichten waarvoor de Minister ontheffing heeft verleend.

Ontheffingen en vergunningen kunnen schriftelijk worden aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Natuur, Bos, Landschap en Fauna, Postbus 20401, 200 EK Den Haag.

7. HUIDIG GEBRUIK EN BEHEER

Het huidig beheer van het natuurmonument is voornamelijk gericht op het onderhoud van het terrein ten dienste van zeewering, natuurbehoud en recreatie. Het wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

7.1. Zeewering

Het huidig gebruik en beheer van de zeewering is gericht op de instandhouding van de waterkerende functie van de duinen. De verplichtingen van de grondgebruikers in deze zijn neergelegd in de Keur van het Hoogheemraadschap van Rijnland.

De reglementaire beheerstaak van Rijnland heeft primair betrekking op de zeereep en op de binnenduinen tot zover de duinketen strekt en zoals nader is aangegeven door afrasteringen of andere aanduidingen vanwege Rijnland.

Beheerswerkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewerende functie van de duinen in de binnen- en buitenduinen plaatsvinden en behoren tot het normaal onderhoud zijn:

- het plaatsen, hebben en onderhouden van peilschalen, meetpalen, kleinschalige meetopstellingen, verbods- en aanduidingsborden e.d.;
- het tijdelijk plaatsen van dagverblijven voor arbeiders;
- het aanbrengen van helm en andere duinplanten en het plaatsen van rijschuttingen en andere middelen om verstuiwing van de duinen tegen te gaan en om duinvorming te stimuleren;
- het snoeien en steken van duinbeplantingen teneinde het materiaal aan te wenden om verstuiwing tegen te gaan;
- het opruimen en herplaatsen van afrasteringen;
- het afvlakken van duintoppen in de buitenduinen om uitgestoven gaten aldaar op te vullen, waarna implant plaatsvindt;
- het onderhoud aan bestaande wegen en paden en het zo nodig opnieuw uitvoeren van een oppervlaktebehandeling;
- kleinschalige suppletie of yerplaatsing van zand in de buitenduinen;

Tot de werkzaamheden tot herstel van voor de zeeweringsfunctie ongewenste veranderingen in de buitenduinen (zoals bijv. bij stormschade), die voor het natuurmonument niet schadelijk zijn, behoren:

- het aanbrengen van een buitenberm aan de zeezijde met een beperkte breedte (meestal wordt circa 5 m. aangehouden) op variërende hoogte;
- het opnieuw onder een helling brengen van (gedeelten van) het buitentalud (ter indicatie: als meest gewenste helling wordt 1 op 4 nagestreefd).

Tot de werkzaamheden in geval van calamiteitssituaties worden gerekend de werkzaamheden bij dreigend of dringend gevaar als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet. Van deze werkzaamheden dient terstond melding te worden gedaan bij de Consulent Natuur, Bos, Landschap en Fauna in Zuid-Holland.

Voor bovengenoemde werkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewering in de buitenduinen plaatsvinden is geen vergunning in het ka-

der van de Natuurbeschermingswet nodig.

Grootschalige ingrepen ten behoeve van de zeewering, als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet 1900, zijn voor zover deze schade aan de natuurwaarden of het natuurschoon veroorzaken of ontsierend zijn, vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet. Daarnaast zijn in elk geval vergunningplichtig:

- aanleg van nieuwe, verharde dan wel onverharde wegen en paden;
- leggen van onder- of bovengrondse (pers)leidingen;
- slopen van bunkers en het storten van puin;
- aanleg van duinvoetverdedigingen;
- aanbrengen van constructies en installaties noodzakelijk voor waarneming van zeeerende duinen, strand en aangrenzend water;
- uitbreiding opslagterrein.

Deze opsomming is niet limitatief.

7.2. Natuurbeheer

In het hele duingebied bestaat het beheer, voorzover dat gericht is op het instandhouden van de aanwezige natuurwaarden voornamelijk uit "niets doen". Het binnenduinrandbos ten zuidoosten van Noordwijk kent geen specifiek beheer.

Een beheersplan voor het terrein van Staatsbosbeheer is in voorbereiding.

7.3. Recreatief medegebruik

Het natuurmonument Coepelduin is met uitzondering van de zeereep voor het grootste gedeelte onder voorwaarden opengesteld voor houders van een toegangkaart, die per jaar wordt uitgegeven (thans ca. 3000 stuks).

Het terrein kan worden bereikt via dertien verschillende ingangen. Het meest frequent worden de toegangen gebruikt aan het zuidelijk en het noordelijk gelegen deel, aan de Katwijkse kant nabij de kust en aan de Noordwijkse kant nabij de Boerhaaveweg. De meeste toegangen worden bereikt via het fietspad.

Door het ontbreken van verharde paden komen naar verhouding weinig wandelaars in het duin. Hierdoor zijn in de loop van de jaren geen veranderingen geconstateerd in de paddichtheid.

Bezoekers van het strand doen het gebied nagenoeg niet aan daar de bereikbaarheid van het strand via het openbare fietspad en de strandslagen door de zeereep voldoende is.

Toezicht op o.a. de recreatie wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

7.4. Overig gebruik

Puinstort

In het zuiden van het natuurmonument bevindt zich een puinstort van de gemeente Katwijk, waar door de gemeente grof puin is gestort. Deze belt is deels omgevormd tot kunstduin en begroeid. Het gebruik is niet geregeld in het gemeentelijk bestemmingsplan. De locatie is opgenomen in het Meerjarenprogramma Bodemsanering 1990/1997 van de provincie Zuid-Holland.

Duinweiden

Direct ten noorden van Katwijk ligt een aantal duinweiden die verpacht zijn door de gemeente Katwijk en het Hoogheemraadschap van Rijnland aan een tweetal grondgebruikers voor de beweiding door paarden en kleinvee. Het graslandbeheer is extensief.

Jacht

In het gebied vindt een extensieve vorm van jacht plaats.

8. GEWENST BEHEER

Het beheer van het natuurmonument dient gericht te zijn op behoud, herstel of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon. Het is gewenst dat het beheer wordt gevoerd in samenhang met de tot beschermd natuurmonument aan te wijzen delen van Coepelduin.

8.1. Gewenst beheer van de zeewering

Bij de uitvoering van waterstaatkundige werken en het beheer van de zeewering is het gewenst dat de natuur- en landschapswaarden zoveel mogelijk worden gespaard en tot ontwikkeling kunnen komen, voorzover de veiligheid dit toelaat.

Het is gewenst dat, waar mogelijk, spontane verstuiwingen toegelaten worden en de inplant met Helm beperkt wordt.

8.2. Gewenst beheer van de terreinen

Het is gewenst het beheer, voorzover dit nog niet gebeurt, te richten op het behoud, herstel en ontwikkeling van de levensgemeenschappen en planten diersoorten in het voor hen meest geschikte milieu, alsmede op behoud, herstel en ontwikkeling van abiotische factoren (waterhuishouding, geomorfologie e.d.).

Van nature komen in de kustduinen alle stadia in de successie van een duingebied naast elkaar voor; van stuifplekken tot en met goed ontwikkeld loofhoutbos.

De afwisseling in microklimaat van noord- en zuidhelling, van kalkarm en kalkrijk, van intensief door konijnen begraasd en niet begraasd etc., maken het duingebied tot een dynamisch natuurgebied dat constant bloot staat aan diverse processen.

Het is gewenst het beheer te richten op de ontplooiing van de natuurlijke potenties van het natuurmonument door diverse processen in het duin in goede onderlinge verhouding te laten ontwikkelen en plaatsvinden.

Voor grote delen van het natuurmonument komt het huidige beheer overeen met het gewenst beheer, namelijk "niets doen". Voor de overige delen van het natuurmonument zijn de volgende maatregelen gewenst.

De aanwezigheid van open stuifplekken in het onderhavige landschap is essentieel voor typische duinsoorten waaronder enkele soorten paddestoelen, vogels (waaronder tapuit), sommige insecten en de zandhagedis. Thans is het aandeel aan open stuifplekken zeer gering. Verstuiving dient derhalve te worden nagestreefd en waar mogelijk bevorderd, voor zover de beveiliging

tegen de zee dit toelaat.

Het is wenselijk de duinweiden onder Katwijk te handhaven door middel van extensieve beweiding omdat daarmee de aanwezige waarden in stand gehouden kunnen worden. Uitbreiding van de huidige veebezetting en bemesting van deze soortenrijke weiden dient achterwege te blijven, omdat dit schade aan het natuurmonument kan opleveren. Uitbreiding van begrazing door vee van het overige duingebied lijkt vooralsnog niet noodzakelijk. Het is gewenst natuurlijke begrazing door konijnen in het natuurmonument (met name in de binnenduinen) te stimuleren, zodat onder andere vergrassing door luchtverontreiniging kan worden tegengegaan. Indien de negatieve effecten van luchtverontreiniging toenemen, is het gewenst hiertegen extra maatregelen te nemen.

De voormalige aardappelakkertjes zouden beheerd kunnen worden door deze jaarlijks te maaien.

Het tot het grondwater afgraven van enkele akkertjes of dellen ten behoeve van de ontwikkeling tot natte duinvalleien zoals 'Guitedel' kan eveneens in overweging worden genomen.

Voor wat betreft het bosbestand dient te worden gestreefd naar de ontwikkeling van een meer natuurlijk binnenduinrandbos met een open en gevarieerd karakter. Het is gewenst niet ter plaatse thuishorende soorten zoals Japanse esdoorn en naaldbomen te verwijderen. Voorts is het gewenst om gebiedsvreemde en gecultiveerde struweelsoorten zoals Japanse bottelroos en Rode berberis geleidelijk terug te dringen.

De omvorming van het bos dient in verband met de klimatologische omstandigheden en de steile binnenduinrand geleidelijk plaats te vinden teneinde de handhaving van het boskarakter en de aanwezige waarden te verzekeren. Hierdoor wordt tevens de recreatieve aantrekkelijkheid van dit deel van het natuurmonument behouden.

Afrasteringen in het natuurmonument dienen, voorzover niet noodzakelijk voor het natuurbeheer of het zeeweringbeheer, tot een minimum te worden beperkt. Tijdelijke afzettingen kunnen bv. bij overmatige betreding worden gerealiseerd door het uitleggen van duindoortakken.

Voor wat betreft de gronden die grenzen aan de buitenzijde van het binnenduinbos (d.w.z. buiten het natuurmonument) is het wenselijk te bezien of deze voor natuurontwikkeling in aanmerking komen. Samen met de onder Katwijk voor dit doel geschikte strook zal alsdan een bufferzone gecreëerd kunnen worden aan de kwetsbare oostzijde van het natuurmonument.

8.3. Gewenst recreatief beheer

Het is wenselijk een zonering in ruimte en /of tijd in het recreatief medegebruik van het natuurmonument te bewerkstelligen, voorzover deze niet reeds aanwezig is.

Behoud en versterking van de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon dienen hierbij uitgangspunt te zijn.

Eenzijds zal hierbij worden bezien hoe, met inachtneming van voornoemd uitgangspunt, het recreatief medegebruik kan worden gehandhaafd dan wel vergroot. Anderzijds is in knelpunt situaties verplaatsing dan wel sanering van voor het natuurmonument schadelijke vormen van recreatie gewenst.

Schadelijke vormen van recreatie zijn niet in overeenstemming met het streven de natuurwaarden en het natuurschoon van het natuurmonument te behouden of te herstellen. In het natuurmonument dienen dan ook in principe geen nieuwe schadelijke vormen van recreatie te worden toegelaten.

Het is wenselijk de huidige toegangsregeling op basis van de jaar kaarten te laten bestaan en vrije toegang buiten de paden voor kaarthouders niet overal en altijd toe te staan.

Nader bezien dient te worden of het aantal toegangspassages naar het natuurmonument, gelet op de scheiding van de natuur- en strandgerichte recreatie, kan worden beperkt.

Uit een oogpunt van rust voor de fauna is in het terrein een aanlijngebod voor honden noodzakelijk.

8.4. Gewenst overig beheer

Het is dringend gewenst om het gebruik van de stortplaats nabij Katwijk te beëindigen en te saneren. Eventuele voortzetting van het gebruik als stortplaats is in verband met de schade aan natuurschoon en natuurwetenschappelijke betekenis vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet. De lokatie is opgenomen in de Meerjarenplanning Bodemsanering 1990/-1997 van de provincie Zuid-Holland. Bij een eventuele sanering dient rekening te worden gehouden met de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument.

Jacht zal kunnen plaatsvinden wanneer in een wildbeheerplan waarborgen worden gegeven dat zodanig wordt gejaagd dat de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument niet worden geschaad. Op grond van een dergelijk wildbeheerplan zal een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet worden verleend. Echter, daar waar het beheer van een aangewezen natuurmonument gericht is op spontane ontwikkeling van zo compleet mogelijke ecosystemen met een hoge mate van zelfregulatie en tevens medegebruik grotendeels is uitgesloten, zal geen vergunning worden verleend, tenzij zulks in het belang van het natuurbeheer of ter voorkoming en beperking van wildschade noodzakelijk is.

8.5. Natuureducatie

Door de centrale ligging van het gebied tegen de bebouwde kom van Katwijk en Noordwijk leent het natuurmonument zich bij uitstek voor natuureducatie. Met name aan de Katwijkse kant en in iets mindere mate aan de Noordwijkse kant vindt een concentratie van bezoekers plaats langs de hoofdingangen van het natuurmonument. Bij deze hoofdingangen is het gewenst om voorlichtingspanelen te plaatsen.

In het duingebied zelf kunnen tevens rondleidingen worden georganiseerd door het toezichthoudend personeel.

9. INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot het Consulentenschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna in Zuid-Holland, Muzenstraat 30, Postbus 30119, 2500 GC DEN HAAG, telefoon 070 - 3307200 of 3307231.